

Paulus op reis naar Europa

door: Peter Cuijpers

Handelingen 16:6-10

Geleid door de Geest

Het reisgezelschap bestaande uit Paulus, Silas en Timoteüs doorreisde het land Frygië en Galatië, het huidige Zuid-Turkije. Asia (het westelijke deel van Klein-Azië) stond als reisdoel op hun kaart – dáár wilden zij het evangelie verkondigen. De Heilige Geest had echter andere plannen! Door de Heilige Geest werden ze *verhinderd* het woord in Asia te spreken (16:6). Hij zette een streep door hun reisplan. Bij Mysië gekomen, probeerden zij vervolgens naar het noordelijk gelegen Bitynië te gaan, maar ook aan dit uitgestippelde reisplan kwam een einde. De Geest van Jezus liet het hun niet toe (16:7).

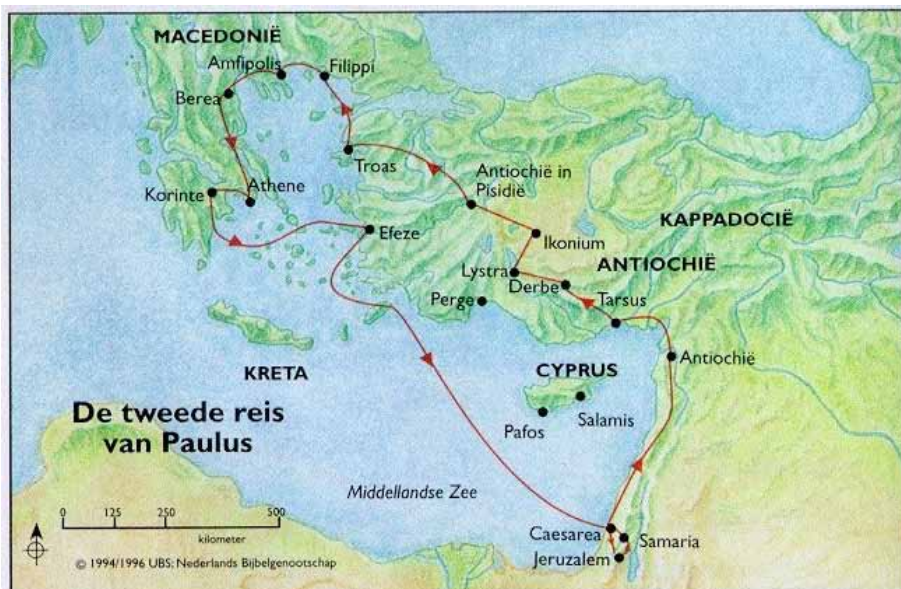
Uiteindelijk reisden zij Mysië voorbij en kwamen in Troas, een havenstad aan de Egeïsche zee (16:8). Hier aan de kust liep de weg voor hen dood. Nadat Asia en Bitynië waren ‘afgesloten’, waren ze genoodzaakt een pas op de plaats te maken. Vanaf Lystra, de woonplaats van Timoteüs, hadden ze een afstand van ruim 600 kilometer afgelegd. En bij al het heen en weer trekken en de mislukte pogingen om nu in deze, dan in gene richting te reizen (het lastige bergterrein in aanmerking genomen), kwam de werkelijke reisweg neer op zo’n 800 km. In onze tijd een paar uurtjes vliegen, maar te voet een enorme afstand. In Troas kreeg Paulus ’s

nachts een gezicht. Een Macedonisch man stond daar en smeekte hem aldus: “*Steek over naar Macedonië en help ons*” (16:9). Toen hij, d.i. Paulus, het gezicht had gezien, trachtten wij terstond naar Macedonië te reizen, daar wij daaruit opmaakten dat God ons had geroepen om hun het evangelie te verkondigen (16:10).

Om over na te denken

Tot drie keer toe hebben we gelezen dat de Heilige Geest ingreep in de reisplannen van Paulus en zijn metgezellen. Niet wij, maar Hij bepaalt de koers die we moeten varen. De manier waarop Hij dit doet, is niet altijd eenvoudig te verklaren. Hij verhinderde de predikers het woord in Asia te spreken, en Hij liet hun niet toe naar Bitynië te gaan. Hoe Hij dit deed, weten wij niet. In ieder geval wisten zij te onderscheiden dat dit niet het werk van de satan (1 Tess. 2:18), maar van de Heilige Geest was.

Waarschijnlijk speelden uiterlijke omstandigheden hierin een rol. Om te kunnen aanvoelen dat Gods Geest ons iets wil duidelijk maken, zal onze geestelijke antenne goed afgestemd moeten zijn. Bij Paulus was dat het geval. Opmerkelijk is dat in heel deze perikoop

niet één keer sprake is van gebed. De Schrift leert dat wij onze reisplannen altijd in gebed bij de Heer moeten brengen: *“Komaan dan, u die zegt: Vandaag of morgen zullen wij naar die stad gaan en daar een jaar doorbrengen en handel drijven en winst maken; u die niet weet wat morgen [gebeuren] zal. In plaats dat u zegt: Als de Heer het wil en wij leven, zullen wij dit of dat doen”* (Jak. 4:13-15). Als dit al voor commerciële zakenreizen geldt, hoeveel te meer voor onze ‘geestelijke’ missies.

Toch ben ik ervan overtuigd dat Paulus en de zijnen hun plannen in gebed bij de Heer bekend hebben gemaakt. Waarom gaf de Heer hun dan niet meteen een duidelijk antwoord? Waarom liet Hij hen al die zware en vermoeiende kilometers maken? We weten het niet. Wat we hieruit wel kunnen leren, is dat het allemaal niet zo simpel en eenvoudig ligt als sommigen ons willen voorhouden. Wij kunnen God niet voorschrijven hoe Hij heeft te handelen. God is soeverein in Zijn handelen en Hij weet wat het beste is. Gods Geest leidt op verschillende manieren. Hij doet dat door de Schrift, het Woord van God, maar Hij maakt ook gebruik van de mensen om ons heen. Ook bepaalde uiterlijke omstandigheden worden gebruikt. Een voorbeeld hiervan is de verstrooiing van de gelovigen in Jeruzalem (Hand. 8:1). Als zaadpluisjes, die door de wind worden meegevoerd, verspreidden de gelovigen zich door de landstreken. Maar laten wij ons beperken tot het gezicht.

Hoe gaan wij om met gezichten?

Tenminste vijf keer lezen we in het boek Handelingen dat de Heer mensen door ‘gezichten’ leidde: Ananias (Hand. 9:10-16), Cornelius (Hand. 10:3), Petrus (Hand. 10:10,11,17), en Paulus tweemaal (Hand. 16:9-10; 18:9). Wij moeten bedenken dat het Woord van God ten tijde van het boek Handelingen nog niet voleindigd was (Kol. 1:25). God maakte in dit stadium gebruik van profeten, die van Hem nieuwe openbaringen ontvingen (vgl. Ef. 2:20; 4:11). Twee van de vier ‘ontvangers’ van gezichten waren apostelen: Petrus en Paulus. De andere twee waren Ananias, een discipel die in Damascus woonde; en Cornelius, een Romeinse hoofdman in Caesarea die God vreesde.

Er was een ‘nieuw’ tijdperk aangebroken. Het volk Israël had de Messias verworpen en God had erop toegezien uit de volken een volk aan te nemen voor Zijn naam, de Gemeente (vgl. Hand. 15:14-17). Met de uitstorting van de Heilige Geest in Handelingen 2 was een nieuw tijdperk aangebroken, het tijdperk van de Gemeente. Een van de grootste vervolgers van de jonge Gemeente was Saulus, of Paulus. Juist deze man werd door de Heer ‘gegrepen’ om voor Hem een uitverkoren vat te zijn, om Zijn naam te dragen voor volken, koningen en zonen van Israël (Hand. 9:15). Wij kunnen ons voorstellen dat Ananias bijzonder huiverig was om deze Saulus te ontmoeten. Om hem over de drempel te

helpen kreeg hij een gezicht van de Heer (Hand. 9:10). Zoals een discipel betaamt, deed hij uiteindelijk wat de Heer hem had opgedragen.

Toen Petrus in geestvervoering raakte en het gezicht kreeg van het grote laken dat uit de hemel werd neergelaten, met daarin alle viervoetige en kruipende dieren van de aarde en vogels van de hemel, kreeg hij de opdracht van de Heer om te eten. Deze opdracht ging rechtstreeks in tegen het gebod van God om iets onheiligs of onreins te eten (Lev. 11:1-47). Het kostte de Heer veel moeite om Petrus ervan te overtuigen dat hij iets moest doen wat tot dan toe door God verboden was. Tot drie keer toe werd hem door de Heer voorgehouden dat hij van het onreine en onheilige voedsel moest eten. Het onderscheid tussen de Jood (het reine en heilige), en de Griek (het onreine en onheilige), was met het ontstaan van de Gemeente weggevalen. Maar maak dat een rasechte en schriftgetrouwe Jood maar eens duidelijk! Door een ‘gezicht’ werd Petrus te kennen gegeven dat het ‘oude’ voorbijgegaan was en dat het ‘nieuwe’ was gekomen: *“Wat God gereinigt heeft, zul jij niet voor onheilig houden”* (Hand. 10:10-16). Toen Petrus later te horen kreeg dat ook Cornelius een gezicht van de Heer had ontvangen (Hand. 10:3, 30-33), viel alles op zijn plaats. De gezichten die Petrus en Cornelius kregen, hadden te maken met het nieuwe tijdperk dat was aangebroken: het ontstaan en de ontwikkeling van de Gemeente.

Door het gezicht dat Paulus in Handelingen 16:9-10 kreeg, maakte God duidelijk dat het evangelie aan de overzijde van de zee (in Europa) gebracht moest worden. En in Handelingen 18:9 werd een ander gezicht gebruikt om Paulus in Korinte te bemoedigen en te versterken.

Gezichten werden in het boek Handelingen altijd aan de enkeling gegeven. Dat wil zeggen: een gezicht werd door één enkele persoon gezien, niet door meerderen tegelijk. Gezichten werden door God gebruikt om een bepaalde angst en weerstand weg te nemen (Ananias), Jood en heiden bij elkaar te brengen (Petrus en Cornelius), en dienstknechten te leiden en te bemoedigen (Paulus). Samenvattend kunnen we zeggen dat de Heer Zijn dienstknechten gezichten geeft om hen te leiden en te bemoedigen – níét om te leren. Alleen in het geval van Petrus bevatte het gezicht een leerstellige boodschap, maar dit had te maken met het nieuwe tijdperk dat was aangebroken: het ontstaan en de ontwikkeling van de Gemeente. God maakte toen gebruik van gezichten, omdat het Woord nog niet was voltooid. In Zijn soevereiniteit kan God nog altijd gezichten geven om iemand te leiden en te bemoedigen, maar als het om leerstellige zaken gaat, blijven gezichten uit. Daartoe heeft God ons Zijn Woord, de Bijbel gegeven.

Deuteronomium 13:1-5

Een profeet ¹ of dromer moet altijd getoetst worden: *“Wanneer onder u een profeet optreedt of iemand, die dromen heeft, en hij u een teken of een wonder aankondigt, en het teken en wonder komt, waarover hij u gesproken heeft met de woorden: laten wij andere goden achterna lopen, die gij niet gekend hebt, en laten wij hen dienen – dan zult gij naar de woorden van die profeet of van die dromer niet luisteren. Die profeet of dromer zal ter dood gebracht worden, omdat hij afval gepredikt heeft van de HERE, uw God”* (Deut. 13:1-5).

Het bovengenoemde Schriftgedeelte maakt duidelijk dat valse profeten of dromers tekenen of wonderen kunnen doen en zaken kunnen voorzeggen die uitkomen (vgl. 2 Tess. 2:8-10; Openb. 13:11-14). Maar als dit teken of wonder ertoe dient om ons van God af te voeren en afgoden te dienen, moet die profeet of dromer gedood worden. Een profeet die ‘afval’ predikte, al dan niet begeleid met tekenen en wonderen, moest dus gedood worden. Hoe geven wij hieraan vandaag de dag invulling? In de wereld zijn tal van figuren die in naam van God tekenen of wonderen verrichten. Zolang ze zich ‘buiten’ bevinden, gaan ze hun gang maar. Het volk Israël moest zich niet druk maken over de valse profeten en dromers in Egypte etc., maar wél over iemand onder henzelf. Iemand die zich op het christelijk erf bevindt, valt onder ónze verantwoordelijkheid. Daarover zullen we ons dus wel druk moeten maken. Een valse profeet die afval van God predikte, kunnen we vergelijken met een dwaalleraar, iemand die valse leer brengt. We gaan zo iemand natuurlijk niet letterlijk doden. Nee, zo iemand betitelen we als een boze en hij moet worden uitgesloten (1 Kor. 5:9-13); met hem hebben we geen omgang en gemeenschap (vgl. 2 Joh. 9-11). God noemt dit een kwaad dat uit het midden moet worden weggedaan (Deut. 13:5).

Deuteronomium 18:20-22

Een profeet die zich op oudtestamentische wijze openbaart, moet net zo goed getoetst worden als een

---

¹ De ‘profetische gave’ in het Nieuwe Testament (Rom. 12:6; 1 Kor. 12:10) heeft niet meer dezelfde strekking en betekenis als in het Oude Testament. De nieuwtestamentische profeet spreekt voor mensen tot opbouw, vermaning en vertroosting (1 Kor. 14:3). Hij is een prediker, geen bron van voortgaande en nieuwe openbaringen. Hij heeft de taak de boodschap te verkondigen. Hij moet vertellen en niet voorspellen. Dit betekent dat hij de reeds geopenbaarde waarheid, die te vinden is in de Bijbel, verkondigt. Hij is geen kanaal voor nieuwe waarheden. Natuurlijk kan God nog altijd gebruik maken van ‘zieners’ en voorzeggende profeten. Maar als iemand zich als zodanig openbaart, moeten we hem of haar wel onderwerpen aan de toets die God in Zijn Woord heeft laten optekenen (Deut. 18:21-22).

nieuwtestamentische profeet (1 Kor. 14:29; 1 Tess. 5:20-21). Beiden worden aan de hand van het Woord van God beoordeeld. Een profeet die zich op oudtestamentische wijze manifesteert en zich beroept op voorzeggende uitspraken, die hij rechtstreeks van God ontvangen heeft, moeten we in het licht plaatsen van Deuteronomium 18:20-22. Op grond van dit schriftgedeelte zou men kunnen zeggen dat niet elke profeet ‘afval’ predikt. Om zo iemand een ‘valse’ profeet te noemen, is wel erg zwaar. Gaan we dan niet te ver? We kunnen toch ook zeggen dat zijn fantasie op hol geslagen is, of dat hij zich geestelijker wil voordoen dan hij is? Zo iemand moeten we echter niet vrezen; dit soort figuren moeten we gewoon niet serieus nemen! Zó denken wij er misschien over, maar Gods gedachten zijn nu eenmaal niet onze gedachten (Jes. 55:8). De profeet in Deuteronomium 18 was zo overmoedig geweest om GóD voor zijn karretje te spannen. GóD noemt hem een valse profeet, ook al had hij geen ‘afval’ gepredikt. De valse profeet moest sterven, omdat hij GóD tot een leugenaar had gemaakt. Wel of geen valse leer, dat doet hier helemaal niet ter zake.

Jeremia 23:9-32

Als iemand beweert een gezicht, een visioen of een droom van God te hebben ontvangen, moeten wij altijd op onze hoede zijn. Deze ‘profeten’ beroepen zich vaak op gezichten of dromen, om anderen te manipuleren of zichzelf geestelijker voor te doen dan ze zijn. Profeten die zich ten onrechte beroepen op dromen die ze van God ontvangen zouden hebben, worden door God gewaarschuwd: *“Ik heb gehoord wat de profeten zeggen, die in mijn naam vals profeteren: Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd!”* (vs. 25). *De profeet die [echt] een droom heeft, vertelle een droom, en die mijn woord heeft, spreke mijn woord naar waarheid; wat heeft het stro met het koren gemeen? luidt het woord des Heren”* (vs. 28). Echte profeten, die de waarheid vertellen, worden met koren vergeleken. Valse profeten, die de leugen vertellen, worden met stro vergeleken; zij zijn het volk niet van het minste nut (vs. 32).

De vleselijke Korintiërs liepen te koop met hun gezichten en openbaringen. Hoe meer gezichten en dromen, hoe geestelijker! Dit was nog eens iets waarop ze zich konden beroemen! Om hun kleingeestigheid en vleselijke roem een halt toe te roepen, werd Paulus door hen gedwongen iets te vertellen over zijn eigen ervaringen op dit gebied. Als er dan geroemd moest worden, kon hij hier ook een boekje over opendoen. Hij zegt erbij: ‘Het is wel niet nuttig voor mij’ (2 Kor. 12:1). De voetnoot in de Telos-vertaling luidt: *‘Te roemen is echt niet nuttig’*. Met tegenzin vertelt hij vervolgens van de geestelijke ervaringen die een mens in Christus (hijzelf) veertien jaren geleden had gehad (2 Kor. 12:2vv.).

Iemand die met zijn gezichten en dromen te koop loopt, zonder dat God dit van hem vraagt, kan beter zwijgen. Wie zijn lippen in bedwang kan houden over zijn dromen of gezichten die hem persoonlijk aangaan, is pas écht geestelijk. En wie beweert een gezicht of droom van God te hebben ontvangen, *terwijl dit niet zo is*, moet er rekening mee houden dat er Iemand meeluistert die we níét om de tuin kunnen leiden. Helaas denkt men hierover in de christenheid veel te lichtzinnig. We hoeven de tijdschriften er maar op na te slaan (vooral de charismatische) en we komen ze tegen: bekende en minder bekende profeten en dromers. Zij kunnen het zich telkens opnieuw permitteren om ons met hun dromen, visioenen en profetieën te bestoken, die echter niet uitkomen! De één voorzegt namens God een ramp *die niet komt*, de ander een opwekking *die uitblijft* etc. Voorbeelden te over. Laten we niet te mild omgaan met dit soort lieden, dat doet God ook niet! Wie zo overmoedig is om namens God een profetie, gezicht of droom te verkondigen die niet uitkomt, moet vermaand worden en het zwijgen worden opgelegd (Deut. 18:20). En de Schrift zegt dat dit niet pas na twee of drie keer moet gebeuren. Nee, bij de eerste de beste keer dat hij of zij ernaast zit, moet er worden gehandeld. Dit kwaad moet in de kiem gesmoord worden.

God neemt dit bijzonder hoog op. Een profeet of dromer spreekt namens God. Hij geeft een boodschap door die hij rechtstreeks van God heeft ontvangen. Deze boodschap moet voor honderd procent betrouwbaar zijn, omdat GóD Zelf volkomen

betrouwbaar is. Als een profeet zegt dat er jaren geen dauw of regen zal zijn (1 Kon. 17:1), dan móét zijn profetie uitkomen. Dan moet het ook zo zijn dat het jaren droog is (1 Kon. 17:7; vgl. Jak. 5:17-18). Door wáre profeten zullen mensen de naam van God gaan vrezen. Door valse profeten zullen mensen de naam van God gaan minachten. Een god die niet betrouwbaar is en zich niet aan zijn woord houdt, is nog erger dan een leugenachtig mens. God liegt niet (Tit. 1:2); het is 'onmogelijk' dat God liegen zou (Hebr. 6:18). Telkens wanneer een profeet of dromer een boodschap van God verkondigt die niet uitkomt, wordt de naam van God naar beneden gehaald. Dáárom neemt God dit zo hoog op. Dáárom zegt God: "*Zie, Ik zàl de profeteerders van leugenachtige dromen! luidt het woord des Heren. Ik heb hen niet gezonden en hun geen opdracht gegeven; zij zijn dit volk niet van het minste nut, luidt het woord des Heren*" (Jer. 23:32).

Men springt hiermee veel te luchtig om. Zolang iemand maar geen dwaalleer verkondigt, kan *in naam van God* alles beweerd worden. Deze vorm van tolerantie is echter volkomen onschriftuurlijk. Omdat we niet op een bijbelse manier met deze valse profeten en dromers omgaan, hebben ze al veel schade kunnen aanrichten; niet alleen onder het volk van God, maar ook in de wereld. Op die manier krijgen mensen een 'leugenachtige' en 'onbetrouwbare' God voor ogen geschilderd. "*Tot hoelang?*" roept God uit (Jer. 23:26). Hoelang laten wij deze dromers en leugenprofeten nog hun gang gaan?

Oorsprong: [PC 27-04-2007](#)

Oude Sporen 2011

